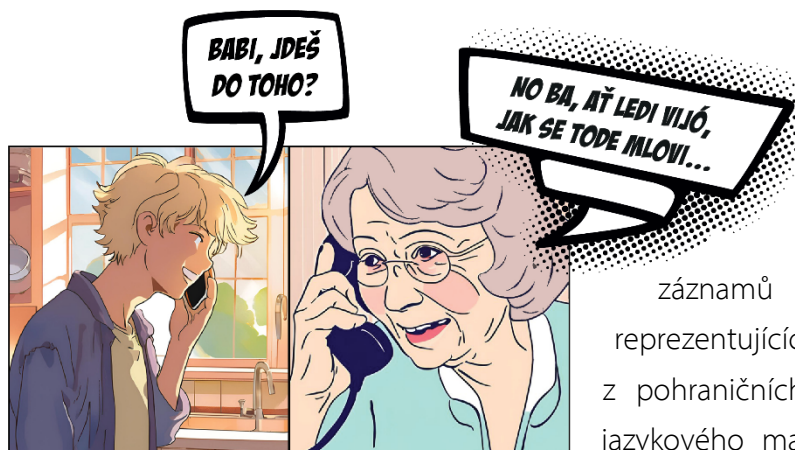

V Brně se 4. června 2025 uskutečnilo vyhlášení druhého ročníku soutěže **Staň se superdialektologem**, kterou pro žáky a studenty základních a středních škol uspořádal Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., ve spolupráci s Vysokým učením technickým v Brně a Univerzitou Palackého v Olomouci. Do slavnostní akce se zapojili nejen soutěžící s doprovodem, ale i odborníci na nářečí češtiny a strojové zpracování řeči.

I v letošním ročníku se mladí badatelé vydali po stopách regionálně rozrůzněné češtiny, nově bylo jejich úkolem nahrávat vyprávění na předem stanovené téma „**Pokrmý a nápoje (jak se dříve vařilo, peklo, jedlo a pilo)**“. Soutěže se zúčastnilo 92 žáků a studentů ze 13 škol, kteří nasbírali dohromady **105 zvukových nahrávek s 97 různými mluvčími**. Natočený materiál dosáhl úctyhodné délky přes 34 hodin. Místa, v nichž probíhal výzkum, jsou zaznamenána v mapě níže.

Podle hlavní organizátorky Marty Šimečkové byl letošní ročník úspěšný, podařilo se zdokumentovat i silně ohrožená nářečí např. v oblasti Moravských Kopanic. Kromě záznamů tradičních nářečí se sešla i řada nahrávek reprezentujících obecnou češtinu či moravštinu, též nahrávky z pohraničních oblastí, v nichž se dříve intenzivní sběry jazykového materiálu nekonaly. I díky tomu jsou nahrávky

získané v rámci této akce velice cenné. Rozhodování o vítězích nebylo vůbec snadné, hodnotící komise zohledňovala nejen výběr respondenta a způsob vedení rozhovoru, ale také jeho tematické zaměření, kvalitu záznamu nebo třeba délku nahrávky.

Pestrý doprovodný program zahrnoval **nářeční kvíz**, volbu **nového maskota soutěže** a také **vystoupení Jana Krejčího**, tzv. hanáckého krále „na odpočenko“, díky němuž měli přítomní možnost slyšet zvuknou hanáčtinu a také si prohlédnout hanácký sváteční kroj. Část programu byla věnována také představení knižní řady Malý princ, kterou pod záštitou Martiny Dlabajové vydává nakladatelství Jota v různých nářečních překladech.

Výherci jednotlivých kategorií si odnesli bohaté knižní ceny, které do soutěže věnovalo kromě zmíněného nakladatelství Jota také brněnské nakladatelství Host a komiksové nakladatelství Crew. Získali rovněž poukázky na různé vzdělávací akce, např. na exkurzi v dialektologickém pracovišti nebo na komentovanou prohlídku expozice Tradiční kultura na Moravě v zrcadle času v Moravském zemském muzeu spojenou s workshopem.

Nahrávky, které díky akci vznikly, se stanou součástí online zvukové Mapy ligy superdialektologů. V současnosti obsahuje **149 nářečních nahrávek získaných během prvního ročníku**. Mapa je volně přístupná na adrese **www.jamap.cz/supermapa** a již nyní se těší oblibě nejen mezi zájemci o nářečí českého jazyka, ale i mezi pedagogy využívající ji při výuce češtiny na školách.

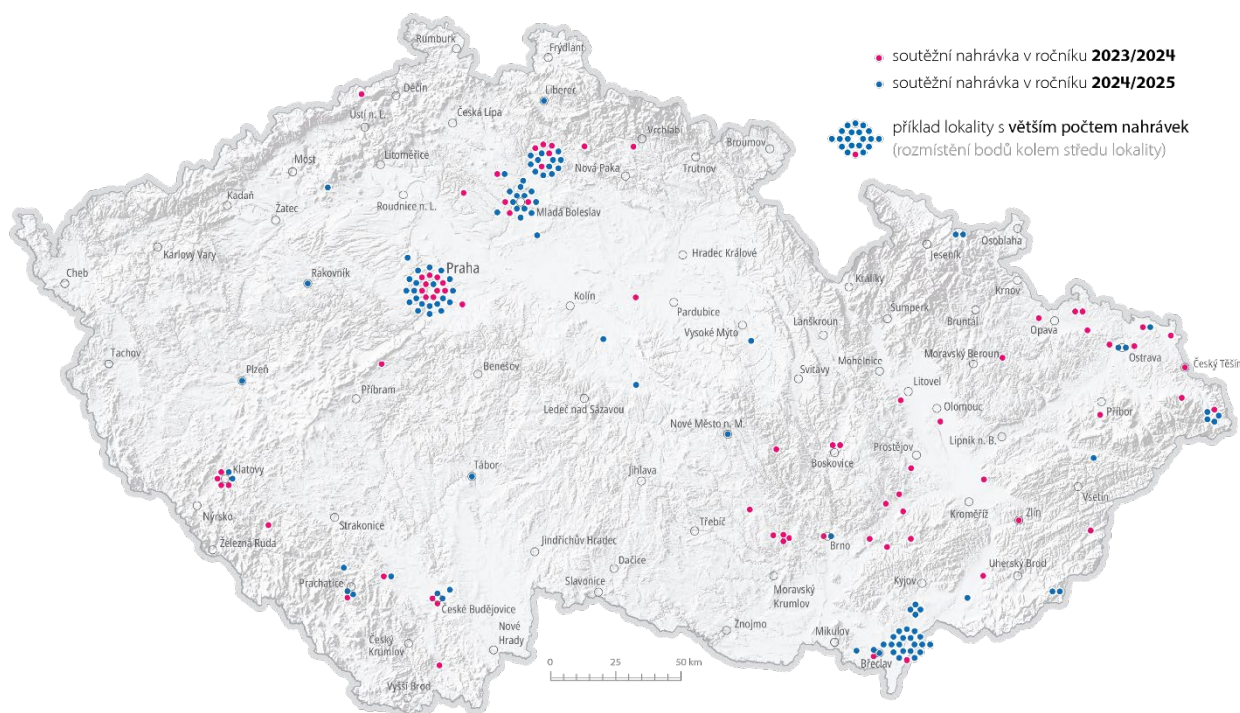
**NAHRÁVKY SE ODESÍLAJÍ
PROSTŘEDNICTVÍM
ONLINE ROZHRAŇÍ**

**JE NA ČASE NAVÁZAT
KONTAKT S CENTRÁLOU...**

Další ročník soutěže odstartuje v září 2025 a nahrávky bude možné sbírat až do dubna 2026. Jako nové téma bylo stanoveno **„Zvyky a tradice“**. Organizátoři se již těší na spolupráci s mladými superdialektology, kteří jim pomohou s dokumentací nářečí a běžné mluvy napříč Českou republikou.

ODKUD JSOU NAHRÁVKY?

Mapová kompozice ve formátu PDF je k dispozici v příloze této zprávy.

VÝHERCI SOUTĚŽE

SLAVNOSTNÍ VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ PRO ŠKOLNÍ ROK 2024/2025

VÝHERCI

1. KATEGORIE KOLEKTIVŮ

Nejvíce zaslaných nahrávek, 1. místo: Základní škola Rakovského, Praha

Nejvíce zaslaných nahrávek, 2. místo: Gymnázium Dr. Josefa Pekaře, Mladá Boleslav

Nejvíce zaslaných nahrávek, 3. až 5. místo: Gymnázium, obchodní akademie a jazyková škola Hodonín

Základní škola Slovácká Břeclav

Česko-anglické gymnázium, České Budějovice

2. KATEGORIE JEDNOTLIVCŮ

Nejlépe uchopené téma „pokrmý a nápoje“:

Vanesa Jana Darmovzalová, Základní škola Slovácká Břeclav

Eliška Hamtilová, Gymnázium Dr. Josefa Pekaře, Mladá Boleslav

Barbora Jestřábová, Gymnázium, obchodní akademie a jazyková škola Hodonín

Nella Nedůchalová, Gymnázium, obchodní akademie a jazyková škola Hodonín

Alena Pavlů, Gymnázium Dr. Josefa Pekaře, Mladá Boleslav

Nejvíce zaslaných nahrávek: Martina Šnajdrová, Gymnázium Dr. Josefa Pekaře, Mladá Boleslav

Nejdelší nahrávka: Tomáš Sedláček, Základní škola Rakovského, Praha

Speciální ocenění (záchovná akce v rámci jihozápadočeských nářečí):

Helena Knötigová, Česko-anglické gymnázium, České Budějovice

Speciální ocenění (záchovná akce v rámci vysoce ohrožených kopaničářských nářečí):

Filip Ščuglik, Gymnázium Brno-Bystrc

Speciální ocenění (superdialektolog ovládající jablunkovské nářečí):

Aneta Paduchová, Základní škola Jablunkov

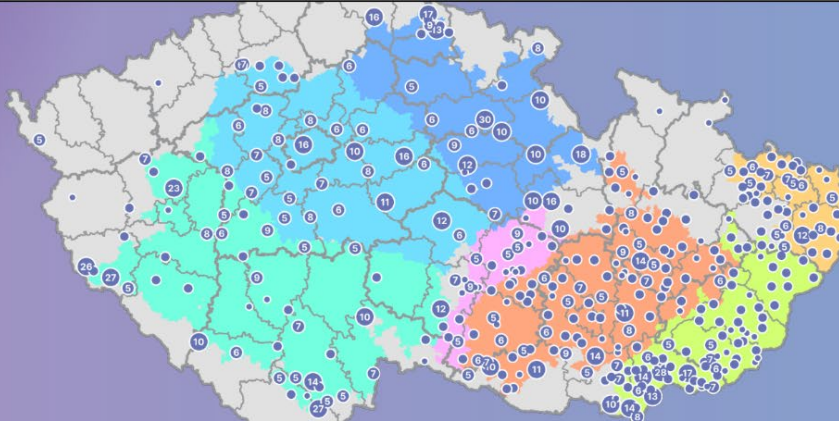
Speciální ocenění (zapojení do propagace): Filip Konrád, Základní škola Slovácká Břeclav

Speciální ocenění (nejmladší superdialektologové):

Jonáš a Josef Roszkovi, Církevní základní škola a mateřská škola Třinec

Mapujeme nářečí pro příští generace

Kde proběhl sběr audionahrávek nářečních promluv od roku 1950 do současnosti?

Další informace

Základní informace o soutěži: <https://www.jamap.cz/aktivita-pro-skoly>

Kontakt: **Mgr. Marta Šimečková, Ph.D.;** simeckova@ujc.cas.cz; tel. +420 775 397 427

JE POTŘEBA ZACHRÁNIT ČESKÁ NÁŘEČÍ A UCHOVAT JE PRO BUDOUCÍ GENERACE

**STAŇ SE
SUPERHERDINOU
DIALEKTOLOGEM**

OBJEKT MISE: ČESKÁ NÁŘEČÍ

ZÍSKEJ VÝHRU PRO SEBE I PRO CELOU TŘÍDU

JAKÉ VÝRAZY SE POUŽÍVAJÍ V NÁŘEČÍCH PRO ČMELÁKA?
ČMEL, ČMELDA, ČMOLDÁN, MEDÁK, MEDULÁK, MUMEL, VOŠÁK, VČELÁK,
BRUMBÁR, BRUNDIBÁR, BRUNČÁK, BZUČÁK, BUNK, ...
NEBO ČMELÁKOVÍ ŘÍKÁŠ JINAK?

URČENO PRO MLADÉ ODVÁŽLIVCE VE VĚKU 10-19 LET